Grodno
№12 (447),
12 czerwca 2016

www.slowo.grodnensis.by

Słowo Życia

GAZETA DIECEZJI GRODZIEŃSKIEJ

NARODOWY KONGRES EUCHARYSTYCZNY ODBYŁ SIĘ W GRODNIE

W obecności honorowych gości na czele z biskupem grodzieńskim wierni idą w procesji, wysławiając Chrystusa

Wydarzenie się skończyło 26 maja wielotysięczną procesją wiernych ulicami Grodna. Narodowy Kongres Eucharystyczny, w ramach którego odbywały się konferencje, adoracje, Msze Święte i koncerty, stał się ogólnym wyrazem wdzięczności za wszystkie łaski, które diecezja grodzieńska otrzymywała w ciągu 25 lat swego istnienia.

● ciąg dalszy na str. 4

„NIE WYŚCIE MNIE WYBRALI, ALE JA WAS WYBRAŁEM...”

Święcenia prezbiteratu i diakonatu – dar Opatrzności Bożej

W uroczystość Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny w katedrze grodzieńskiej odbyły się święcenia diakonatu i prezbiteratu. Kościół wzbogacił się o trzech nowych kapłanów i jednego diakona, wychowanków Wyższego Seminarium Duchownego w Grodnie.

● ciąg dalszy na str. 7

Kalendarz wydarzeń

24 czerwca
Uroczystość Narodzenia św. Jana Chrzciciela.

8–9 lipca
Uroczyści Matki Bożej Trokielskiej, Królowy naszych rodzin. Zachęcamy do udziału w pieszych pielgrzymkach do Sanktuarium.

Program redakcji katolickiej

„Głos Ewangelii”
Rozważania Słowa Bożego. Ukazuje się na Pierwszym Nacjonalnym Kanale Białoruskiego Radia w każdą niedzielę o godz. 8.00 w Grodnie na 96,9 FM, w Swisłoczy na 100.8 FM.

„Symbol Wiary”
Program telewizyjny o życiu religijnym diecezji grodzieńskiej. Ukazuje się przy współpracy Katolickiego Studium Telewizyjnego Diecezji Grodzieńskiej oraz telewizji państwowej na kanale telewizyjnym „Bielarus–4”. Kolejna audycja – 2 sierpnia o godz. 19.45, powtórzenie – 3 sierpnia o godz. 9.00.

Wiadomości z Watykanu w języku białoruskim
Transmisja radiowa ze Stolicy Apostolskiej. Codziennie o godzinie 22.10 na 98,1 FM – w Grodnie, Wołkowysku, Szczuczynie, Lidzie, Mostach i obok tych miast; na 99,2 FM – w Brześciu i obok niego; o godzinie 20.00 na krótkich falach 6185 i 11715 kHz; o godzinie 20.00 i 6.20 na satelicie „Eutelsat Hotbird 13” na kanale „Radio Vaticana Telepace”. W każdą niedzielę o godzinie 8.55 na falach Pierwszego Nacjonalnego Kanału Radia Białoruskiego oraz na kanale „Kultura” Radia Białoruskiego. W Internecie na stronie vatican.by.

Intencje różańcowe

Czerwiec
Za młodzież naszej diecezji.

O rozwój duszpasterstw młodzieżowych we wspólnotach parafialnych.

O owocne przeżycie Światowych Dni Młodzieży w Krakowie i spotkania z papieżem Franciszkiem.

SONDA
www.grodnensis.by

Czy bierze Pan/Pani w tym roku udział w pieszych pielgrzymkach?

- tak, jak co roku
- tak, po raz pierwszy
- tak, idę w kilku pielgrzymkach
- nie, boję się trudności
- nie, brakuje mi czasu

zagłosuj

„Kościół jest rodziną Jezusa, na którą On wylewa swoją miłość”. Papież Franciszek

ROZWAŻANIA ZE SŁOWEM BOŻYM

XI NIEDZIELA ZWYKŁA

Łk 7, 36–50

Jeden z faryzeuszów zaprosił Jezusa do siebie na posiłek. (…) A oto kobieta, która prowadziła w mieście życie grzeszne, dowiedziawszy się, że jest gościem w domu faryzeusza, przyniosła flakonik alabastrowy olejku, i stanąwszy z tyłu u nóg Jego, płacząc, zaczęła łzami oblewać Jego nogi i włosami swej głowy je wycierać. Potem całowała Jego stopy i namaszczała je olejkiem. Widząc to faryzeusz, który Go zaprosił, mówił sam do siebie: „Gdyby On był prorokiem, wiedziałby, co za jedna i jaka jest ta kobieta, która się Go dotyka, że jest grzesznicą". Na to Jezus rzekł do niego: „Szymonie, mam ci coś powiedzieć". On rzekł: „Powiedz, Nauczycielu!". „Pewien wierzyciel miał dwóch dłużników. Jeden winien mu był pięćset denarów, a drugi pięćdziesiąt. Gdy nie mieli z czego oddać, darował obydwoma. Który więc z nich będzie go bardziej miłował?". Szymon odpowiedział: „Sądzę, że ten, któremu więcej darował. On mu rzekł: „Słusznie osądziłeś". Potem zwrócił się do kobiety i rzekł Szymonowi: „Widzisz tę kobietę? Wszedłem do twego domu, a nie podałeś Mi wody do nóg; ona zaś łzami oblała Mi stopy i swymi włosami je otarła. Nie dałeś Mi pocałunku; a ona, odkąd wszedłem, nie przestaje całować nóg moich. Głowy nie namaściłeś Mi oliwą; ona zaś olejkiem namaściła moje nogi. Dlatego powiadam ci: Odpuszczone są jej liczne grzechy, ponieważ bardzo umiłowała. A ten, komu mało się odpuszcza, mało miłuje". Do niej zaś rzekł: „Twoje grzechy są odpuszczone". Na to współbiesiadnicy zaczęli mówić sami do siebie: „Któż On jest, że nawet grzechy odpuszcza?". On zaś rzekł do kobiety: „Twoja wiara cię ocaliła, idź w pokoju!"

OTRZYMAŁA WIĘCEJ NIŻ OFIAROWAŁA

Bóg lubi być prowokowany odwagą i gestem. Wzorem jest kobieta, utożsamiana z Marią Magdaleną. Nie tylko nie poskąpiła drogocennego olejku, ale zignorowała obawy typu „a co ludzie powiedzą". W zamian otrzymała dar, który i ją zaskoczył i zdumiał obecnych. Pan Bóg nie da się wyprzedzić w szczodrobliwości.

XII NIEDZIELA ZWYKŁA

Łk 9, 18–24

Gdy Jezus modlił się na osobności, a byli z Nim uczniowie, zwrócił się do nich z zapytaniem: „Za kogo uważają Mnie tłumy?". Oni odpowiedzieli: „Za Jana Chrzciciela; inni za Eliasza; jeszcze inni mówią, że któryś z dawnych proroków zmartwychwstał". Zapytał ich: „A wy za kogo Mnie uważacie?". Piotr odpowiedział: „Za Mesjasza Bożego". Wtedy surowo im przykazał i napomniał ich, żeby nikomu o tym nie mówili. I dodał: „Syn Człowieczy musi wiele wycierpieć: będzie odrzucony przez starszyznę, arcykapłanów i uczonych w Piśmie; będzie zabity, a trzeciego dnia zmartwychwstanie". Potem mówił do wszystkich: „Jeśli kto chce iść za Mną, niech się zaprze samego siebie, niech co dnia bierze krzyż swój i niech Mnie naśladuje! Bo kto chce zachować swoje życie, straci je, a kto straci swe życie z Mego powodu, ten je zachowa".

KRZYŻ – ZNAK ZWYCIĘSTWA

Ten epizod z życia Jezusa nie należał do łatwych. Tak dla Jezusa, jak i Jego uczniów. Apostołowie musieli usłyszeć pytanie dotyczące tożsamości Jezusa. Musiał im zapowiedzieć swą niedaleką przyszłość. Nie miał wątpliwości, że zawartość tych słów nie zmieści się w ich umysłach. A jednak zostało im jasno przedstawione, czego będą świadkami. Więcej – usłyszeli wymaganie dotyczące ich osobiście: cierpienie i krzyż będą także ich udziałem i przeznaczeniem. Niebawem słowa Jezusa nabiorą dramatycznej treści. W czasie męki nie wytrzymają próby i rozbiegną się wszyscy, a Piotr posunie się do małodusznego zaparcia się swego Mistrza. Nie był w stanie zaakceptować takiego biegu wypadków.

Po trzech dniach od śmierci przyszło zmartwychwstanie. Apostołowie wcześniej słyszeli o nim, ale i to wydarzenie nie mieściło się w ich wyobraźni. Przez doświadczenia paschalne Pan Jezus przekonał ich, że te dziwne słowa są prawdą: trzeba oddać życie, by je odzyskać. Uczniowie egzamin z tego zadania zdali.

Ks. Jarosław Hrynaszkiewicz

SŁOWO REDAKTORA

Ks. Paweł Sołobuda

Przystanek – Jezus

Patrząc na własne życie, rozumiemy, że czasem warto zrobić przystanek. Zabiegani, zatroskani, z głową wypełnioną różnymi problemami oraz sposobami na ich realizację nie możemy odnaleźć dla siebie dobrego miejsca w tym świecie. W dodatku jeszcze narzekając prawie na wszystko i wszystkich, toniemy we własnym życiu. Jak widzimy, człowiek w takim wyścigu nie zawsze daje sobie radę. Niekiedy brakuje czasu nawet na spotkanie z bliskimi, odpoczynek i inne bardzo ważne sprawy. A więc każdemu z nas jest bardzo potrzebny krótki przystanek na pogawędkę o życiu. Nasuwa się pytanie: „Tylko z kim?". Najlepiej z Bogiem. Spróbujmy!

Takim przystankiem dla wielu z nas staje się Kościół, sam Pan Jezus. Możemy niekiedy zauważyć ludzi, którzy wchodzą do kościoła, starając się wszystkie swoje troski zostawić na ulicy. A w świątyni w spokoju, czasem z zamkniętymi oczyma, klęcząc na modlitwie rozmawiają z Bogiem. Ten modlitewny czas staje się pewnym „balsamem" na życie. Taka osoba ofiaruje wszystko Bogu, zaczyna inaczej myśleć. W konsekwencji przemyślane działanie przynosi wiele satysfakcji i radości. Człowiek w takim momencie doświadcza wielkiej miłości Stwórcy, staje się świadkiem tego, że można żyć inaczej, lepiej, razem z Bogiem.

Okres letni daje nam dużo możliwości. Pomimo odpoczynków, urlopów i wyjazdów jest to taki czas, kiedy możemy przy wielu okazjach – między innymi podczas pielgrzymek – zrobić swój życiowy przystanek i spotkać się z Chrystusem. Pan Jezus nas tak umiłował, że dzięki Niemu możemy mieć życie wieczne. To jest największy przejaw miłości Boga do człowieka. Warto się zastanowić nad tym, bowiem może to być właśnie nasz przystanek na drodze ziemskiego pielgrzymowania do Boga.

Święty Alfons w jednym ze swoich dzieł pisze o tzw. „programie życia duchowego", wspominając o tym, że każdy człowiek może umiłować Jezusa Chrystusa. Jest to droga doskonałej miłości. Zapewnia on, że „wielkim błędem jest to, co mówią niektórzy, że Bóg nie chce, by wszyscy byli święci. Bóg chce mieć wszystkich świętymi, a każdego w swoim stanie: zakonnika jako zakonnika, świeckiego jako świeckiego, kapłana jako kapłana, żonatego jako żonatego, sprzedawcę jako sprzedawcę, żołnierza jako żołnierza". Nasz przystanek może mieć wiele imion – Miłość, Wierność, Świętość... Wszystko to, co spotykamy na drodze, jest wielkim darem Boga.

Jezus staje się dla nas nie tylko drogą, ale także przystankiem. Po tym, jak już odpoczymy z Chrystusem, wyruszmy dalej w swojej ziemskiej wędrówce, aby nie zmarnować życia.

DEKANAT LIDA

Lida-Mołodziożny

Według archiwum diecezji grodzieńskiej

Kościół Miłosierdzia Bożego

Wygląd zewnętrzny świątyni

Ołtarz główny

Parafia została założona w 1994 r. W maju tego samego roku wierni umieścili na wjeździe do osiedla Mołodziożny krzyż i szybko zbudowali tymczasową kaplicę, która została poświęcona w dniu 4 grudnia. W czerwcu 1995 r. zaczęli robić wykop pod fundamenty przyszłej świątyni w stylu postmodernistycznych traktowań neobaroku. Kościół pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego został wzniesiony według projektu architekta Armando Skowrońskiego i inżyniera Heronima Pawłowskiego z Zielonej Góry (Polska).

Jest to asymetryczna trójnawowa bazylika z transeptem (utworzonym przez różne pod względem architektonicznym kaplicy), prostokątną absydą z segmentową ścianą ołtarzową flankowaną dwiema zakrystiami. Prawy róg głównej fasady świątyni oznaczony asymetryczną majestatyczną trzykondygnacyjną wieżą dzwonnicą.

Wnętrza kościoła są podzielone trzema parami kolumn na trzy nawy i przykryte sklepieniami betonowymi (płaskie nad nawą centralną i pochylone nad bocznymi) na takich samych belkach. Świątynię zdobią pięć ołtarzy (są jeszcze budowane). Ołtarz główny – tytułowy, Bożego Miłosierdzia (dwukondygnacyjna neobarokowa kompozycja ze sztucznego marmuru oparta o parzyste kolumny korynckiego porządku architektonicznego), lewy boczny – św. Jana Chrzciciela, prawy – Ukrzyżowania; jeszcze dwa ołtarze są umieszczone w kaplicach skrzydeł transeptu: po lewej – Matki Bożej Ostrobramskiej, po prawej – św. Józefa. Nad wejściem znajduje się półokrągły balkon chórów organowych na dwóch kolumnach.

Teren kościelny jest otoczony ogrodzeniem metalowym na ceglanych i otynkowanych słupkach z trójprzęstową neobarokową bramą wejściową. Do kompleksu kościelnego wchodzi także dwukondygnacyjna murowana plebania z kaplicą Matki Bożej przed nią. Kościół zbudował ks. Stanisław Pacyna wraz ze swoimi parafianami.

15 kwietnia 2007 r., w niedzielę Miłosierdzia Bożego, ordynariusz diecezji grodzieńskiej biskup Aleksander Kaszkiewicz dokonał poświęcenia kościoła.

WYŻSZE SEMINARIUM DUCHOWNE W GRODNIE CZEKA NA NOWYCH KANDYDATÓW!

Przyjmowanie dokumentów odbywa się w rektoracie seminarium każdego dnia *(oprócz niedziel i uroczystości)* **po uprzednim zapisie.**
Adres Wyższego Seminarium Duchownego: Białoruś, Grodno, 230025, ul. Paryskiej Komuny 1;
e-mail: wsd@grodnensis.by; **tel: (8-0152) 77-02-34.**

Seminarium informuje o tym, że w tym roku egzaminy wstępne odbędą się w dwóch turach: 12 lipca i 16 sierpnia. Egzaminy rozpoczną się rano o godzinie 10.00. Podczas egzaminów kandydaci powinni wykazać się wiedzą podstawowych tematów z katechizmu i aktualnego życia Kościoła katolickiego.

Kandydaci winni przedstawić następujące dokumenty:

- podanie o przyjęcie do seminarium z motywacją swojej decyzji
- własnoręcznie napisany życiorys
- świadectwo ukończenia szkoły średniej albo innej uczelni
- metrykę chrztu
- metrykę bierzmowania
- świadectwo ukończenia nauki religii
- opinię proboszcza
- zaświadczenie lekarskie
- dowód osobisty i jego ksero (*strony 31–33*)
- książeczkę wojskową (*dowód rejestracyjny*) i jej ksero
- 4 zdjęcia (*3x4 cm*).

Więcej informacji o życiu seminarium można odnaleźć na oficjalnej stronie WSD w Internecie pod adresem wsd.grodnensis.by.

Małżeństwo – święty związek, gdzie nie ma miejsca na zabobony

ciąg dalszy z poprzedniego numeru

Ze względu na to, że małżeństwo i rodzina są przedmiotem szczególnej troski, Kościół przykłada wielką wagę do odpowiedniego przygotowania narzeczonych do sakramentu małżeństwa. Ono ma za cel przekazanie nauki Kościoła na temat małżeństwa i rodziny oraz formację sumień do podjęcia przyszłych ról jako żony, męża czy matki i ojca.

W diecezji grodzieńskiej przyszli małżonkowie odbywają specjalny kurs nauk przedmałżeńskich, na którym poruszana jest szeroka tematyka związana z życiem w małżeńskim: wzajemne relacje między mężem a żoną, wiara, życie seksualne, w tym naturalne metody planowania ciąży. Celem tych nauk jest przygotowanie pary do nowej roli, jaką przyjdzie się pełnić. Przyszli małżonkowie mają uświadomić obowiązki czekające na nich, poruszyć ważne kwestie dotyczące wzajemnego życia i sytuacji, z którymi mogą się spotkać. Rezultatem powinno być świadome i odpowiedzialne przystąpienie do złożenia przysięgi w kościele podczas ślubu i w przyszłości długie lata wspólnego szczęśliwego życia w małżeństwie.

O. Dymitr Łabkow CSsR, *proboszcz parafii Najświętszego Odkupiciela w Grodnie*

Przygotowanie do sakramentu Małżeństwa to bardzo ważny etap na drodze życia małżeńskiego. Pamiętać należy, że sakrament udziela się ludziom wierzącym, którzy już przystąpili do Komunii Świętej i Bierzmowania, a teraz w małżeństwie chcą nadal rozwijać się w wierze i przekazywać tą wiarę swoim dzieciom.

Wokół ceremonii ślubnej istnieje wiele różnych zwyczajów i zabobonów. Młodzi często bardziej dowierzają temu, co radzi babcia, niż temu, co mówi kapłan podczas przygotowania do ślubu. Dlatego dojrzała wiara i pragnienie przeżywania swojego małżeństwa z Jezusem może pomóc nowożeńcom przeciwstawić się tej tajemniczości, która kryje się w zwyczajach i zabobonach.

Przygotowując się do ślubu, para młoda ustala kolor bukietów, przebieg uroczystości, nawet trasę dojazdu do kościoła i potem do restauracji. Warto przy tej okazji również ustalić z bliskimi, co i kiedy będzie miało miejsce, żeby nie było zaskoczenia, że czegoś się zapomniało albo coś zostało pominięte. I tu, oczywiście, należy zwrócić uwagę na to, żeby nie było niejasnych gestów i jakichś tajemniczych obrzędów.

Ważnym momentem, na który chcę zwrócić uwagę, jest pełny udział we Mszy św., podczas której jest udzielany sakrament Małżeństwa. Nie rozumiem, dlaczego jest inaczej. Często tego dnia bliscy i przyjaciele uczestniczą w radości pary młodej przy stole weselnym, ale pomijają stół eucharystyczny. Goście mogą przyjąć Komunię św. wraz z nowożeńcami, tworząc w taki sposób z nimi jedno przez Chrystusa. Komunia św. i modlitwa w intencji młodych jest najcenniejszym prezentem. To oczywiście wymaga wcześniejszego przystąpienia do sakramentu Spowiedzi.

Często powtarzam, zwracając się do gości podczas udzielania sakramentu Małżeństwa, że młodzi oczekują od nich modlitwy za nową rodzinę. I kiedy będą później oglądać zdjęcia z wesela, niech wspominają o nowożeńcach w modlitwie.

Kinga Krasicka

Modlitwa narzeczonych

Święta Maryjo, Matko Boża. Przynosimy Ci nasza budzącą się miłość. Racz spojrzeć na nią swym łaskawym okiem i naucz nas pięknie kochać. Ty, która cała jesteś Miłością, rozpal i nasze serca. Czuwaj, aby nasza miłość pozostała trwała i ofiarna. Niech coraz bardziej zbliża nas do Boga i uwrażliwia na potrzeby ukochanej osoby i naszych bliskich. Niech nas strzeże przed złem i usposabia do pracy nad sobą. Niech nas uzdolni do dzielenia się darem miłości z kochanym przez nas człowiekiem. Nie dopuść Matko, aby miłość, która tak cudownie nas złączyła, kiedykolwiek ostudziła się i zgasła na skutek naszej nierozwagi. Pomagaj nam odnajdywać się w Chrystusie i czerpać naszą miłość z pełni Jego serca. *Amen.*

UCZYNEK WZGLĘDEM DUSZY BLIŹNIEGO.
URAZY CHĘTNIE DAROWAĆ

Nasze życie byłoby mało podobne do chrześcijańskiego, gdyby każda nieprzyjemność wpędzała w rozpacz, chłodziła miłość i oddalała nas od bliźnich. Nadmierna wrażliwość szkodzi człowiekowi: ostro reaguje on na przykre sytuacje i przez urazy zawiązuje w swojej duszy niewidzialny węzeł. Rozwiązać go można tylko przebaczeniem.

Jan Chryzostom mówi: „Jeśli nie wybaczasz wrogowi, nie jego ranisz, lecz samego siebie". Ten, kto nie daruje urazy, powstaje potępiony przed Panem, bowiem pozostaje w nim większy grzech. Prawda ewangeliczna jest bardzo prosta: Bóg nam wybacza, kiedy wybaczamy innym. "Bądźcie wyrozumiali, a i wam Bóg okaże wyrozumiałość" (Łk 6, 37), – mówi Zbawiciel.

Darowaniem jest mierzona miłość do bliźniego. Jeśli człowiek stawi się z miłością do innego człowieka, to wybaczy mu. A jeśli więcej kocha siebie niż innych, może nigdy nie darować wyrządzonej urazy. Powodem nieprzebaczenia bliźniego staje się egoizm. A jeszcze pycha, która pozbawia umysł jasności, a serce czystości i spokoju. Warto zapytać siebie: „Co jest ważniejsze: honor czy spokój w duszy?".

Czasami człowiek „nakręca" siebie i sytuację w swojej głowie. Pielęgnuje urazę w sercu, znajdując coraz to nowe usprawiedliwienia swojej pozycji i argumenty, które dolewają oliwy do ognia. Akt przebaczenia zaprasza do dalekiej wędrówki: ze świata rozumowych dociekań czy uczuciowych doznań do miejsca sacrum w sercu, gdzie mieszka Bóg, gdzie goją się wszystkie rany. To Jego miłość uzdalnia do chętnego darowania uraz, do obdarzenia winowajców darem przebaczenia.

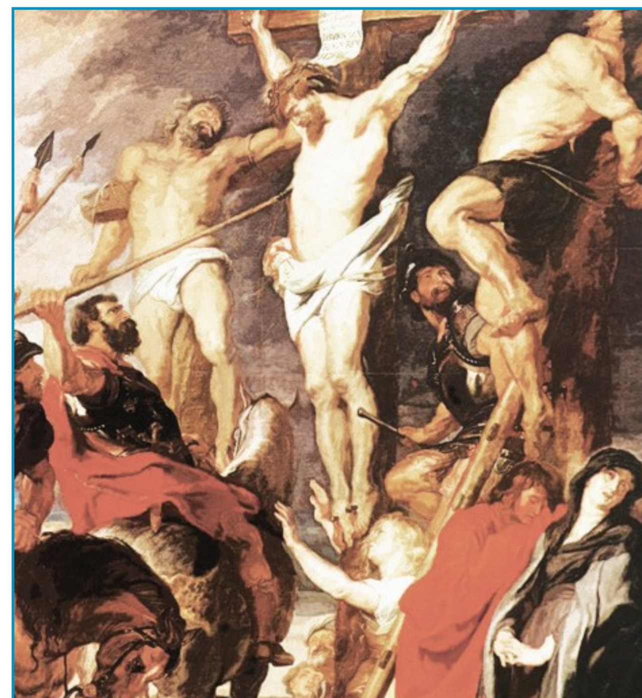
Darować nie znaczy nie widzieć, ale patrzeć jakby „z góry": dostrzegać we wszystkim działanie Boga. Darować chętnie – nie znaczy z łatwością, tylko nie ociągając się, mając chęć uczynienia czegoś. Sedno problemu tkwi w nas samych, w naszej woli.

Brak przebaczenia zawsze będzie czynić człowieka zależnym od krzywdziciela, natomiast odsunięcie się od jego osoby przez dłuższy czas, daje dystans i przestrzeń. Ona jest potrzebna, a wręcz konieczna, żeby to darowanie urazy nie stało się tylko sferą woli, ale pokonało drogę, która czasami trwa długo, drogę do głębi serca.

Proces przebaczenia na nowo odkrywa wartość bliskiej osoby, godność jej człowieczeństwa. Relacje nabierają głębszego sensu. Podczas takiego spotkania następuje odrodzenie zaufania oraz wzajemnej relacji miłości i życzliwości. Czyn ten powinien być podjęty z dobroci i szczerości serca.

Często się wydaje, że to krzywdziciel powinien prosić o przebaczenie. Ale Bóg wymaga, abyśmy przebaczali, nawet jeśli krzywdziciel pierwszy nie wychodzi naprzeciw. Niedobrze jest czekać, aby winny prosił o przebaczenie. Trzeba to zrobić z wyprzedzeniem, a nawet wtedy, gdy z jego strony wyrzutów sumienia nie ma. To rozwija duch przebaczenia, wypełnia życie radością i spokojem.

Zamykając się na urazy, człowiek zasługuje na odpuszczenie własnych grzechów, kształci w sobie tolerancję, pokorę, wielkoduszność. Z tego wynika szacunek do bliźniego, pobłażliwa postawa do jego wad i słabości. Winy są postrzegane nie ze złością i gniewem, a ze współczuciem i żalem. Pojawia się pragnienie, aby umocnić takiego człowieka modlitwą.

Wzorem jest dla nas sam Chrystus, który nie chował uraz do nikogo. Nie obrażał się na ludzi, którzy nie zawsze Go rozumieli i postępowali uczciwie wobec Niego. Jego miłość była silniejsza od poczucia krzywdy. Wiedział, że prawda obroni się sama, a łagodność i cierpliwość potrafią utorować jej drogę do najbardziej opornych ludzkich serc. Jezus wzywa nas miłować nieprzyjaciół i odpowiadać na zło dobrem (por. Rz 12, 21). Zło pokonać złem jest niemożliwe.

Angelina Pokaczajło

Ks. Andrzej Zajko

Kiedy bliźni ciebie czymś skrzywdził, nie ma znaczenia, czy był to nieostrożny żart, czy nieprzemyślany czyn. Czujesz się samotny i upokorzony, zwłaszcza jeśli nikt cię nie wspiera w takich chwilach. W żadnym wypadku nie należy wpuszczać do serca gniew lub urazę. Trzeba zebrać siły i spokojnie wybaczyć krzywdzicielowi. Wtedy zrozumie, że człowieka nie straszą podłości z jego strony i przestanie dokuczać. Jeśli zaś ktoś specjalnie chce wywołać reakcję, to nie warto na to zwracać uwagi, lepiej pokazać swoją obojętność. Pamiętajcie o tym, że szczęśliwy człowiek nigdy nie skrzywdzi bliźniego. Jeśli z duszy wychodzą negatywne emocje, to znaczy, że człowiek jest głęboko nieszczęśliwy.

5 przyczyn, aby popełnić uczynek miłosierdzia:

1. Obraza szkodzi temu, kto trzyma ją w serce.
2. Darowanie to element stosunków, który zapewnia harmonię i miłość między ludźmi.
3. Po przebaczeniu na duszy robi się lżej.
4. Pan wymaga, aby obrażony robił pierwsze kroki do pojednania.
5. Kto umie przebaczać, ten gotuje sobie wiele łask od Boga.

SŁOWO DLA ŻYCIA

Papież Franciszek

„Łamanie chleba" stało się ikoną, znakiem rozpoznawczym Chrystusa i chrześcijan. Przypomnijmy Emaus – rozpoznali Go „przy łamaniu chleba" (Łk 24, 35). Przypomnijmy pierwszą wspólnotę w Jerozolimie: „Trwali na [...] łamaniu chleba" (Dz 2, 42). Eucharystia staje się od początku centrum i formą życia Kościoła. Ale pomyślmy także o wszystkich świętych mężczyznach i kobietach – znanych i anonimowych – którzy dawali samych siebie, własne życie, aby „nakarmić" braci. Ileż matek, iluż ojców razem z powszednim chlebem przełamywanym przy domowym stole, dawało własne serca, aby wychować dzieci i to wychowywać je dobrze! Gdzie znajdują oni siłę, aby to wszystko czynić? Właśnie w Eucharystii, w mocy miłości zmartwychwstałego Pana, który także dziś łamie dla nas chleb i powtarza: „To czyńcie na Moją pamiątkę".

Fragment homilii wygłoszonej podczas uroczystości Bożego Ciała

Ks. abp Tadeusz Kondrusiewicz

Przypomnijmy opowieść o poszukiwaniu skarbów, które czytaliśmy w dzieciństwie. Człowiek, który ukrywa skarb, robi to dla tego, aby go znalazł nie człowiek przypadkowy, ale ten, dla kogo on jest przeznaczony. Podobnie i Bóg ukrył skarb życia wiecznego i pokazał nam, gdzie go znaleźć: w Kościele, gdzie w Eucharystii bije żywe serce Jezusa.

Dlatego na progu kościoła Jezus pyta nas: „Człowieku, po co tu przyszedłeś? Po prostu zajrzałeś po drodze? A może czeka cię operacja lub egzamin? A może tylko ten kapłan wygłasza kazania, które ci się podobają?". Jeśli tak, to na tym polu liturgicznym nie znajdziesz wiele, bo rozejdziesz się z najcenniejszym ukrytym na nim skarbem, jakim jest Eucharystia, w której czeka na nas miłość, która na drzewie krzyża wybawiła nas i nadal wybawia. Podczas niej Jezus ponownie oddaje życie za mnie i ciebie. Msza Święta nie jest spektaklem, ale ofiarą i duchową ucztą, w której trzeba umieć brać czynny udział.

Fragment homilii wygłoszonej podczas uroczystości Bożego Ciała

Ks. bp Aleksander Jaszewski SDB

Wiemy, że miłość Boskiego Zbawiciela pozostawiła nam wiele darów: chrzest, przez który zostaliśmy omyci z grzechów i stali się dziećmi Bożymi; Ewangelia, która wskazuje nam drogę do Królestwa Niebieskiego; cenne leki spowiedzi, które z niewolników grzechu i szatana czynią nas wolnymi dziećmi Bożymi; drogi naszemu sercu, święty i czysty Kościół Chrystusowy, który prowadzi nas ścieżkami zbawienia; ulubiony nami Krzyż, na którym Jezus, Zbawiciel świata, odkupił wszystkich. Ale najcenniejszy i najdroższy dar ze wszystkich, który Jezus nam zostawił – Najświętsza Eucharystia.

Fragment homilii wygłoszonej podczas uroczystości Bożego Ciała

◆ *Papież Franciszek przyjął w Watykanie piłkarzy Juventusu Turyn i AC Milan. W krótkim przemówieniu Ojciec Święty wyznał, że ceni tradycje świata piłki nożnej oraz wskazał, że sukces drużyny jest wynikiem wielu ludzkich cnót: harmonii, lojalności, zdolności do przyjaźni i dialogu. Są to „wartości duchowe, które stają się wartościami sportowymi". Papież wyraził przekonanie, że pośród nich jest obecny „smak braterstwa, wzajemny szacunek, zrozumienie, a także przebaczenie". Na zakończenie Ojciec Święty poprosił piłkarzy o modlitwę w swojej intencji i udzielił im błogosławieństwa.*

◆ *W Sanktuarium Relikwii Drzewa Krzyża Świętego na Świętym Krzyżu odbyły się obchody 200-lecia powstania Zgromadzenia Misjonarzy Oblatów Maryi Niepokalanej i 80-lecia ich obecności na Ziemi Świętokrzyskiej. Na jubileuszowe uroczystości przybyli liczni pielgrzymi i zakonnicy z regionu, kraju i zagranicy. Poprzedziła nim poranna Msza Święta odprawiona w bazylice świętokrzyskiej pod przewodnictwem biskupa sandomierskiego Krzysztofa Nitkiewicza. Między innymi, pierwszym oblatem, który w 1936 roku przybył do świętokrzyskiego sanktuarium, by rozpocząć posługę zakonną, był o. Jan Kulawy OMI. Dzisiaj Polska Prowincja Zgromadzenia liczy bez mała 500 zakonników.*

◆ *Ponad 60 zakonnic z różnych klasztorów typu zamkniętego chilijskiego miasta Santiago odwiedziły więzienie dla kobiet. W ten sposób siostry uczciły Jubileusz życia zakonnego w ramach Roku Miłosierdzia. Była to dla nich okazja, aby „poczuć radość i smutek kobiet, a także stać się jedną z nich" – mówi s. Maria Rosa, karmelitanka z klasztoru św. Józefa. Kobiety z więzienia odebrały wizytę sióstr jako błogosławieństwo i wsparcie. „Bardzo dobrze, że przyszły pomodlić się za nas" – podzieliła się jedna z uwięzionych kobiet.*

◆ *Tekst Biblii został przekazany w formie piktogramów. Autor projektu, który chciał pozostać anonimowy, nazwał swoją pracę „Pismo dla milionów". Składa się ono z 3,3 tys. stron, w którym wykorzystano 80 różnych emocji w postaci minek i 200 słów. Autor zajmował się tłumaczeniem około pół roku. Jak sam mówi, chciał „zrobić tekst Biblii podobnym do tego, czym ludzie dzielą się w SMSach lub tweetach, zmniejszając liczbę znaków".*

◆ *Komitet Organizacyjny ŚDM uruchomił Call Center. Infolinia jest obsługiwana w pięciu językach: polskim, angielskim, hiszpańskim, włoskim oraz francuskim. Od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00–13.00 oraz 14.00–17.00 czasu polskiego po wyborze numeru (+4812) 446-73-33 wolontariusze odpowiedzą na wszelkie pytania dotyczące ŚDM. W trakcie wydarzeń centralnych Call Center będzie działało 24 godziny na dobę. Infolinia zakończy swoją pracę 3 sierpnia.*

credo-ua.org; ekai.pl; niedziela.pl

Angelina Pokaczajło

NARODOWY KONGRES EUCHARYSTYCZNY ODBYŁ SIĘ W GRODNIE

24 MAJA

MIŁOSIERDZIE BOŻE CODZIENNIE NA NOWO DAJE EUCHARYSTIĘ

● ciąg dalszy ze str. 1

Z konferencją na temat „Kult Eucharystii w kontekście kultu miłosierdzia Bożego" wystąpił biskup pomocniczy archidiecezji białostockiej Henryk Ciereszko. Przedstawiając mówcę, biskup grodzieński Aleksander Kaszkiewicz zaznaczył, że archidiecezja białostocka ma z diecezją grodzieńską te same korzenie – metropolię wileńską. Łączy je wspólna historia.

W swoim wystąpieniu biskup Ciereszko rozważał znaczenie Eucharystii w życiu błogosławionego Michała Sopoćki – powszechnie znanego spowiednika św. Faustyny Kowalskiej, wspólnego patrona ziem białoruskich i polskich. Hierarcha zwrócił uwagę na znaczenie Najświętszego Sakramentu w życiu kapłańskim. I wezwał duchowieństwo za przykładem błogosławionego dbać o wzroście eucharystycznej pobożności: żyć Najświętszym Sakramentem, być jego szafarzem, a także pogłębiać i przekazywać ludziom naukę o nim.

„Najświętszy Sakrament odnawia, leczy, chroni, wzmacnia, rozwija, użyźnia i pieczętuje życie nadprzyrodzone naszej duszy. Tu bowiem następuje najściślejsze połączenie z Chrystusem i buduje się jedność między ludźmi. Ponadto Eucharystia daje szczególną namiętność, gorliwość, chroni od przyszłych grzechów, zmniejsza i osłabia pokusy ze strony pożądania i złego ducha. Jednocześnie otwiera na wpływ dobra i czyni zdolnymi do uczynków bardziej doskonałych, które zasługują na życie wieczne. Ona darzy łaską pobożności, z której pochodzi szczęście i radość, wewnętrzny spokój i gotowość do ofiar i oddania się Bogu i człowiekowi. I nareszcie, ona niesie obietnicę zmartwychwstania", – odczytał zapisane Sopoćką słowa biskup Ciereszko.

ŚWIADECTWO ŚWIĘTEJ FAUSTYNY – DAR MIŁOSIERDZIA BOŻEGO

Autorka i redaktor czasopisma „Ave Maria" Krystyna Lalko przedstawiła obecnym na kongresie „Dzienniczek" św. Faustyny Kowalskiej w tłumaczeniu na język białoruski. Materiałem wyjściowym do książki był polski egzemplarz „Dzienniczka" z 1983 roku (wydanie drugie).

Jak wspomina tłumaczka, tekst był trudny. Zaczynała go czytać i odkładała. A pewnego ranka obudziła się i twardo postanowiła: trzeba zacząć pracę. Na kalendarzu było 16 listopada – dzień wspomnienia Matki Bożej Ostrobramskiej, Matki Miłosierdzia, głównej patronki diecezji grodzieńskiej. „Wszystkie święte książki idą z wielkim trudem, – zauważyła pani Lalko, – ale dużo modliłam się. Często zwracałam się do świętej Faustyny, aby pomogła mi zrozumieć niektóre zapisy: co ona chciała przez nich przekazać. Skończywszy tłumaczenie tekstu, przestałam się bać ludzkich słabości. Usłyszałam słowa Chrystusa: «Nie bój się! Jestem obok, jestem z tobą»".

Jak podkreśliła tłumaczka, ta praca była dla niej wielką łaską od Boga. „Dziękuję Wszechmogącemu, że mi tak słabej pozwolił dołączyć się do tego, aby «Dzienniczek» świętej Faustyny czytali u nas, na Białorusi".

Praca nad tłumaczeniem trwała dwa lata. Dzisiaj „Dzienniczek" można znaleźć w księgarniach katolickich i sklepikach parafialnych. Książka małego formatu, wydana na cienkim papierze biblijnym. Dzięki temu wydanie można brać ze sobą i czytać w każdej wolnej chwili.

25 MAJA

EUCHARYSTIA – SZCZYT BOŻEGO MIŁOSIERDZIA

Z referatem na temat „Eucharystia a misje" wystąpił biskup Ełcki Jerzy Mazur. Hierarcha zwrócił uwagę na to, że Najświętszy Sakrament karmi wiarę, „przyczynia się do wejścia do pełni relacji z Bogiem". A każda Msza Święta, podczas której odbywa się adoracja, jest dowodem, że Jezus umiłował człowieka i z tej wielkiej miłości obiecał pozostać z nim aż do końca świata.

Eucharystia to „szkoła poświęcenia, łagodności i wielkiej uwagi do bliźnich". Cicha i skromna obecność Chrystusa zachęca stać się darem dla innych na wzór Nauczyciela. Przyczynia się ona do daru pojednania z bliźnimi, do zrozumienia ich ograniczeń i słabości. „Wokół Chrystusa w Eucharystii Kościół rośnie jako społeczność, świątynia i rodzina Boga: jednolita, święta, powszechna i apostolska", – zauważył biskup Mazur.

W głębszym rozumieniu Eucharystia jest misyjną sprawą Kościoła, która polega na tym, aby „pomóc każdemu uczniowi spotkać się z Chrystusem". I dotyczy nie tylko misjonarzy, lecz także wszystkich wiernych.

Na zakończenie prelegent wezwał do zaangażowania misyjnego, podkreślając, że jest ono aktualne i odnosi się do Kościoła Powszechnego. „Chciałbym życzyć, aby wasze zaangażowanie w działalność misyjną przyczyniło się do odbudowy Kościoła na Białorusi", – dodał biskup.

KOŚCIÓŁ GRODZIEŃSKI W PROMIENIACH BOŻEGO MIŁOSIERDZIA

Konferencję na temat „Odrodzenie Kościoła Katolickiego na Białorusi jako dar miłosierdzia Bożego (w kontekście diecezji grodzieńskiej)" wygłosił Metropolita Mińsko-Mohylewski arcybiskup Tadeusz Kondrusiewicz. Hierarcha przypomniał niełatwą historię chrześcijaństwa na ziemiach białoruskich, podkreślając drogę kształtowania się i rozwoju Kościoła na Białorusi, który stał się „nadzwyczajnym przejawem Bożego miłosierdzia na spalonej słońcem ateizmu i zniszczonej duchowym Czarnobylem ziemi".

„Czasami wydawało się, że Kościół już nigdy nie odrodzi się i nigdy na naszej ziemi nie będzie głoszona Ewangelia, na wieżach kościołów nie zadzwonią dzwony, a dzieci nie poznają wiecznie żywej Bożej prawdy. Ale to, co jest niemożliwe dla człowieka, jest możliwe dla Boga... Dzięki starszemu pokoleniu, pobożności ludowej i nielicznym kapłanom, którzy się rozdwajali i roztrajali, aby tylko służyć wiernym, wiara przetrwała", – podkreślił arcybiskup Kondrusiewicz.

Hierarcha przypomniał czasy utworzenia diecezji grodzieńskiej, gdy wraz z przedstawicielem Stolicy Apostolskiej w Związku Radzieckim arcybiskupem Francesco Colasuonno „kreślili na mapie Białorusi granice diecezji". Od tego czasu Kościół Grodzieński zaczął pisać swoją historię, która dziś miło zaskakuje.

„Trzeba się przyznać, że zachodnia część Białorusi jest najbardziej katolicką w naszym kraju. Historycznie zawsze było tu dużo katolików. Zasadnicze znaczenie ma fakt, że prześladowanie wiary na Grodzieńszczyźnie trwało nie trzy, a dwa pokolenia. Podczas niego było tu najwięcej czynnych kościołów i pracowała przeważająca ilość kapłanów. Wszystko to pozwoliło nawet w warunkach prześladowań wiary zachować ją bardziej żywą, – zauważył arcybiskup. – Po 25 latach odrodzenia i rozwoju diecezja grodzieńska mocno stała na nogach i może służyć przykładem dla innych".

26 MAJA

MISJA KOŚCIOŁA – DOTRZEĆ DO SERCA I UMYSŁU CZŁOWIEKA PRZEZ MIŁOSIERDZIE

Konferencję na temat „Boże miłosierdzie jako wezwanie dla współczesnego świata" wygłosił kardynał Zenon Grocholewski. W swoim przesłaniu legat papieski poruszył trzy aspekty miłosierdzia: naturę miłosiernego Boga, stałą potrzebę człowieka w Jego miłosierdziu i obowiązek każdego dzielić się miłością z bliźnimi.

Kardynał podkreślił, że dzisiaj ludzie, niestety, często nie odczuwają potrzeby w miłosierdziu. Nim gardzą, bo błędnie uważają miłosierdzie za słabość. Między innymi okazanie miłosierdzia względem innych otwiera na miłość Jezusa, która może „stworzyć człowieka na nowo".

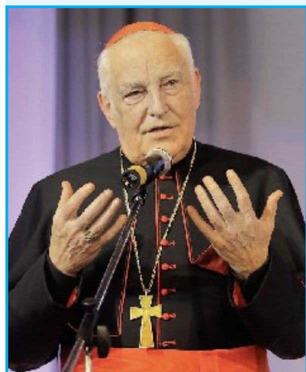
Legat papieski zwrócił uwagę na fałszywe miłosierdzie lub pseudomiłosierdzie, „gdy pomoc komuś jest oderwana od prawdziwego dobra i prawdy". I wezwał wiernych do świadectwa prawdziwego miłosierdzia, które skłania ku nieustannemu nawróceniu i wyrzeczeniu się z grzechu.

Kardynał wezwał realizować miłosierdzie zgodnie z zaleceniami papieża Franciszka: wsłuchiwać się w Słowo Boże, rozmyślać nad „skierowanymi do nas słowami", na nowo odkrywać uczynki miłosierdzia względem duszy i ciała i niestrudzenie korzystać z sakramentu pokuty, który pomaga „naprawdę upewnić się w wielkości miłosierdzia". Hierarcha życzył, aby Matka Chrystusa była dla wszystkich „natchnieniem, wsparciem i nieustającą pomocą w doświadczaniu miłosierdzia Bożego".

SŁOWO UCZY, A PRZYKŁAD POCIĄGA

Wyniki trzydniowego forum podsumował biskup pomocniczy diecezji grodzieńskiej Józef Staniewski. W swoim przemówieniu hierarcha podziękował wszystkim uczestnikom kongresu i wezwał obecnych dzielić się usłyszanym słowem, aby przez niego zmieniać życie na lepsze. Ordynariusz podkreślił, że każdy ma możliwość zostawić po sobie na tym świecie ślad. I można to zrobić przez miłosierdzie: wyciągnąwszy dłoń do pojednania, przebaczenia, pomocy. „Dlatego niech to nasze spotkanie będzie taką zachętą, byśmy szli i ten zbuntowany świat naznaczali obecnością Bożego miłosierdzia", – dodał na zakończenie biskup.

KARDYNAŁ ZENON GROCHOLEWSKI: „ŻYCZĘ, ŻEBY W KOŚCIELE GRODZIEŃSKIM POZOSTAŁA RADOŚĆ WIARY”

Na Narodowy Kongres Eucharystyczny w Grodnie przybył specjalny wysłannik Ojca Świętego Franciszka – kardynał Zenon Grocholewski. W wywiadzie dla gazety „Słowo Życia” wysoki gość z Watykanu wypowiedział się, w czym widzi misję współczesnego kapłana i na czym, zdaniem byłego prefekta Kongregacji ds. Edukacji Katolickiej, polega wychowanie młodzieży.

– Eminencja jest na Białorusi nie po raz pierwszy...

– Tak. Po raz pierwszy byłem na Białorusi w 1994 roku na uroczystościach, związanych z 100. rocznicą urodzin świętego Maksymiliana Kolbego. Byłem wysłany przez Papieża, żeby przywieźć na te święto jego telegram. Pamiętam, że było bardzo dużo radości. Widziałem wtedy i cieszyłem się z tego, że tak wielki człowiek mieszkał na waszej ziemi.

– Co miał na myśli Papież, mianując Księdza Kardynała specjalnym wysłannikiem na Kongres Eucharystyczny?

– Papież wiedział, że trochę znam Grodno, już byłem tutaj. Myślę, że to zdecydowało. Ojciec Święty rozumiał, że posyła kogoś, kto jeszcze w miejsce już sobie znane, o którym zawsze dobrze mówiłem.

– W diecezji grodzieńskiej na jednego księdza przypada około 3 000 wiernych. Jak można ocenić ten wskaźnik w odniesieniu do innych krajów świata?

– Potrzebne jest dużo więcej księży. Sytuację można uważać za dobrą gdy na 1 000 mieszkańców jest jeden ksiądz. U was jeden jest na 3 000. To za mało. Ale nie tragicznie, bo w wielu krajach świata jest jeszcze gorzej. Myślę, że tutaj ta liczba będzie wzrastała (*uśmiecha się – uw. autora*).

– Zdaniem Eminencji, na czym polega misja współczesnego kapłana?

– Myślę, że przede wszystkim na świadectwie własnej wiary. Dzisiaj ludzie są zagubieni w wierze i muszą w niej jakoś bardziej się umacniać. Kapłan, który nie żyje wiarą, nie żyje Panem Bogiem, nie pociąga człowieka. Ludzie szukają takich kapłanów, którzy żyją Ewangelią, kochają Eucharystię, lubią swój naród, starają się mu pomóc. Tacy kapłani dzisiaj mają wielkie powodzenie.

– Jak teraz Kościół powinien troszczyć się o ludzi młodych, którzy są przyszłością Kościoła?

– Wielkiej rzeczy dokonał Jan Paweł II, ustanawiając Światowe Dni Młodzieży. Nikt się nie spodziewał, że tak dużo ludzi młodych będzie brało udział w tych Dniach. Jeśli na początku na te spotkania zbierało się około 700 tysięcy człowiek, to później – i 1 milion, i 2,5! I chociaż Papież w ten czas już był starszy, schorowany, młodzież przychodziła do niego, bo w nim widziała autentycznego świadka wiary, świadka Ewangelii. I to jest bardzo ważne: dzielić się swoją wiarą, świadczyć o niej innym.

– Na czym należy akcentować uwagę w wychowaniu młodzieży?

– Dzisiaj wychowanie młodzieży jest trudne ze względu na środki masowego przekazu, które nie zawsze są przychylne formacji religijnej. Myślę, że jest rzeczą bardzo ważną, żeby młodzież starała się umocnić swój szkielet duchowy. Trzeba zwracać uwagę na postawę moralną, żeby młodzi ludzie byli silni duchowo. Dlatego ogromną rolę odgrywają sakramenty święte.

– Jeżeli można tak powiedzieć, miłosierdzie jest sercem wiary chrześcijańskiej. W jaki sposób wiernym należy przeżywać ten rok liturgiczny?

– Powinniśmy się cieszyć z faktu, że Pan Bóg jest dobry dla nas, że ze swojej istoty jest miłosierny. On używa swojej wszechmocy, żeby okazać ludziom miłosierdzie, wychodzi naprzeciw naszym słabościom i grzechom. Myślę, że powinniśmy się cieszyć z Roku Miłosierdzia i z tego, że Bóg nas kocha, że jest z nami. No i też starać się Pana Boga naśladować, będąc miłością dla innych.

– Jakie życzenia złożyłby Ksiądz Kardynał wiernym z okazji 25-lecia erygowania diecezji grodzieńskiej?

– Życzę, żeby w Kościele Grodzieńskim pozostała radość wiary, żeby ludzie cieszyli się z tego, że są w Kościele i z dumą wyznawali własną wiarę wobec innych.

GOŚCIE KONGRESU O WYZWANIACH STOJĄCYCH PRZED KOŚCIOŁEM NA BIAŁORUSI W ROKU MIŁOSIERDZIA

Ks. bp Antoni Dziemianko

Jest to przede wszystkim wyzwanie bycia miłosiernymi w stosunku do tych osób, które nas otaczają, do naszych bliskich, członków rodziny. Co to znaczy? Powinniśmy ich zauważać, być otwartymi na ich problemy, chętnie im pomagać. Na pierwszy rzut oka zadanie to wydaje się bardzo prostym, ale w rzeczywistości tak nie jest.

Również powinniśmy być miłosiernymi i nieść ciepło swoich serc do miejsc, gdzie pracujemy, gdzie często bywamy. Być miłosiernym w Roku Miłosierdzia to także wyzwanie dla siebie: trzeba zastanowić się nad tym, jak wykorzystujemy swój czas, jak wykorzystujemy dary Boże, a więc musimy być odpowiedzialni za swoje działania. I w tym pomaga nam Eucharystia. Spojrzenie na Chrystusa w tabernakulum daje nam siły, by korygować to, co jest w nas chwiejne, abyśmy wzrastali w dobru i tym dobrem promieniowali na innych.

Ks. bp Oleg Butkiewicz

Największym przejawem miłosierdzia jest głoszenie Ewangelii. Zwłaszcza tu, na naszych terenach, ta sprawa jest bardzo aktualna. Ale głoszenie to trzeba uczynić naprawdę dostępnym dla ludzi, żeby ono było skuteczne: docierało do serc ludzkich i wpływało na ich życie, zmieniało go na lepsze.

Bardzo ważnym i aktualnym zadaniem we współczesnym nie sprzyjającym rozwojowi wartości chrześcijańskich świecie jest docieranie ze Słowem Bożym do ludzi, zwłaszcza do młodzieży, która jest przyszłością nie tylko Kościoła, ale całego społeczeństwa. Należy uczynić tak, aby Słowo Boże było aktualne, aby ludzie czuli wartość nauki Chrystusowej także w swoim życiu.

Ks. bp Jerzy Kasabucki

Głównym wyzwaniem, jakie stoi przed Kościołem katolickim na Białorusi, jest głoszenie Bożego miłosierdzia, głoszenie Słowa Bożego w tych realiach, w których jesteśmy, tzn. w tym współczesnym świecie, który co raz częściej jest światem świeckim. Religia traci w życiu człowieka dostojne miejsce, staje się swoistym kulturowym dodatkiem. Dlatego ważną rolę odgrywa głoszenie Ewangelii, żeby człowiek mógł spotkać się z Jezusem miłosiernym.

Warto także pamiętać o tym, że miłosierdzie ma nie tylko wertykalny wymiar: nie tylko Bóg przebacza człowiekowi. Człowiek również powinien w taki sposób zaangażować się w życie społeczne i życie Kościoła, żeby zauważyć innego człowieka, pomóc mu być miłosiernym i przez to dawać świadectwo Chrystusowi nie tylko słowem, ale swoim życiem. We współczesnym świecie jest to o wiele owocniejsze. A wszystkie sympozja i kongresy, które Kościół organizuje w tym roku, pomagają wzbogacić się i dają nowy impuls do działania.

Ks. bp Aleksander Jaszewski SDB

Ważne jest odkrywać dla samych siebie, że rzeczywiście Pan Bóg jest miłosierny. I to miłosierdzie przejawia się już w stworzeniu całego świata, stworzeniu nas, ludzi. Po co? Abyśmy Jego miłowali, wysławiali, abyśmy służyli Bogu tak, jak On służy nam.

Kolejne zadanie – uświadomić sobie, że i my potrzebujemy miłosierdzia. Odnowa wartości Mszy św., wartości wychowania religijnego, odkrycie na nowo sakramentu pojednania jest bardzo ważne dla Kościoła katolickiego na Białorusi. Także trzeba wcielać w nasze codzienne chrześcijańskie życie miłosierdzie względem drugiego człowieka.

I jeszcze jeden moment, który jest wielkim wyzwaniem – powinniśmy być prawdziwymi, autentycznymi ludźmi, którzy są przekonani w swoich wartościach religijnych, i świadczyć o nich nie tylko w Kościele, we wspólnocie chrześcijańskiej, ale również w tym środowisku, gdzie ludzie ich nie podzielają

SKOŃCZYŁ SIĘ KONGRES W UROCZYSTOŚĆ NAJŚWIĘTSZEGO CIAŁA I KRWI CHRYSTUSA

Podczas procesji Bożego Ciała wierni zgodnie z wielowiekową tradycją niosą ruchome ołtarzyki, chorągwie kościelne, poduszeczki, pochodnie, duży różaniec

W katedrze grodzieńskiej została odprawiona Msza św., podczas której wierni wspólnie z biskupami, kapłanami, siostrami zakonnymi dziękowali Bogu za Kościół Grodzieński, za jego odrodzenie, a także za Boże błogosławieństwo i wszelkie łaski, którymi przez 25 lat Wszechmogący obdarowuje wspólnotę diecezjalną. Dziękowali za wszystkich osób duchownych i świeckich, które swoją posługą i pracą, ofiarą i modlitwą przyczynili się do ożywienia i rozwoju Kościoła na Grodzieńszczyźnie. Uroczystej liturgii przewodniczył legat papieski kardynał Zenon Grocholewski.

Na początku Mszy św. do obecnych zwrócił się ks. biskup Aleksander Kaszkiewicz. Hierarcha zaznaczył, że nasi przodkowie dali piękne świadectwo wierności Chrystusowi, zachowali i przekazali nam skarb żywej wiary, za który dziękujemy świętując 25-lecie lokalnego Kościoła. Również biskup podkreślił, że Eucharystia to szkoła miłosierdzia. Jednak taką samą szkołą jest najnowsza historia naszego Kościoła, a my wszyscy jesteśmy jej świadkami. „Dlatego z wdzięcznością i synowską ufnością zwracamy się w modlitwie do naszego Ojca Niebieskiego i Mu powierzamy nasz Kościół. Niech z odwagą i męstwem idzie do przyszłości, głosząc Chrystusa, naszego jedynego Zbawiciela”, – powiedział biskup.

Następnie kardynał Zenon Grocholewski odczytał list papieża Franciszka skierowany do ordynariusza grodzieńskiego bpa Aleksandra Kaszkiewicza i wręczył srebrny pamiątkowy medal z okazji jubileuszu sakry biskupiej.

„Nieustannie i mądrze rządząc aż do dnia dzisiejszego tym statkiem, pokazywałeś duch odpowiedzialności w stosunku do wszystkich Twoich wiernych, zwłaszcza w odniesieniu do kapłanów i tych, którzy przygotowują się do kapłaństwa. Poprzez działalność edukacyjną i różnego rodzaju listy okazywałeś mądrą troskę o prawdziwym rozwoju życia chrześcijan i społeczeństwa. Przyczyniłeś się do wzrostu życia sakramentalnego Twoich wiernych, wykazywałeś umiejętność w sprawach pasterskich i rozporządzeniu codziennymi obowiązkami. W nowej diecezji ustanowiłeś różne struktury: kurię, seminarium i nowe parafie. Wszystkim, a zwłaszcza ubogim i nieszczęśliwym, niosłeś duchowe pocieszenie”, – napisano w liście papieża Franciszka.

Po uroczystej Mszy św. ulicami miasta przeszła wielotysięczna procesja Bożego Ciała. Idąc od katedry do pobrygidzkiego, pobernardyńskiego i franciszkańskiego kościołów wierni śpiewali pieśni religijne, modlili się i słuchali Ewangelii. W ten sposób ludzie różnego wieku publicznie uznali swoją wiarę w obecność Jezusa w Najświętszym Sakramencie, przeprosili za grzechy i podziękowali Bogu za wszystkie otrzymane łaski.

Materiały strony przygotowały Angelina Pokaczajło i Kinga Krasicka

Półtora tysiąca dzieci objętych Adopcją Serca

Inicjatywa ma na celu wsparcie najmłodszych w krajach misyjnych i zapewnienie im podstawowych środków do życia.

Pracujący w Kamerunie ks. Mirosław Bujak przyznaje, że akcja cieszy się coraz większym zainteresowaniem, głównie z tego względu, że jest taka konkretna. „Każdy, kto pomaga dziecku, może o nim coś wiedzieć, więc zdaje sobie sprawę, że to nie jest wrzucanie pieniędzy do skarbonki, tylko konkretna posługa”, – podkreśla misjonarz.

Program adopcji na odległość prowadzą polscy pallotyni za pośrednictwem Pallotyńskiego Sekretariatu Misyjnego.

Ojciec Święty: wykorzenić wszystkie przejawy agresji

Papież Franciszek przyjął na audiencji w Watykanie przedstawicieli ponad 40 uniwersytetów świata, które dołączyli do działalności papieskiej fundacji „Scholas Occurentes”.

Spotkanie się odbyło z okazji światowego kongresu na temat „Między uniwersytetem a szkołą: ściana czy most?”. Podczas forum watykańskiego zabrzmiały wzruszające świadectwa i zostały wręczone nagrody działaczom na rzecz pokoju.

Papież podkreślił, że podział pomiędzy narodami, rodzinami i przyjaciółmi rodzi wrogość i nienawiść, podczas gdy zjednoczenie tworzy przyjaźń społeczną i braterską, „kulturę spotkania, która nas strzeże od różnego rodzaju kultury alienacji”.

Biskup oddał nerkę młodemu Hindusowi

Tym niezwykłym gestem postanowił uczcić Jubileuszowy Rok Miłosierdzia.

Trzydziestoletni Hindus Sooraj Sudhakaran jest ubogim człowiekiem należącym do jednej z niższych kast. Dwa lata temu zdiagnozowano u niego niewydolność nerek. Stracił pracę. Sprzedał dom, by opłacić koszty dializ, którym musiał się poddać. Z pomocą przyszedł mu syromalabarski biskup pomocniczy diecezji Palai Jacob Muricken. On nie tylko zdecydował się oddać nerkę Soorajowi, ale także pomógł pokryć koszty testów laboratoryjnych i leczenia.

Kinga Krasicka

Parafianie gratulowali ks. Henrykowi Jabłońskiemu uzyskania nowego tytułu

Uroczyste powitanie proboszcza jako kanonika gremialnego Grodzieńskiej Kapituły Katedralnej odbyło się w zabłockiej parafii Trójcy Przenajświętszej w dniu 29 maja.

Z okazji uroczystego wprowadzenia do świątyni ks. Henryka do Zabłocia przybył ks. biskup Józef Staniewski. Podczas powitania hierarcha zaznaczył, że parafia zabłocka jest obfita na powołania kapłańskie, w tym bogata i na kanoników. Stąd pochodzą ks. Jan Kuczyński i ks. Oleg Dul, które również są przeznaczeni kanonikami.

W homilii biskup wezwał wiernych parafi być wrażliwymi i miłosiernymi względem innych, iść do zbawienia we wspólnocie, w rozmowie z innymi ludźmi używać słowa Ewangelii, bo są to „przebaczenie, dobroć i miłość".

W Nowogródku odbył się pierwszy Festiwal Rodzin

Celem święta parafialnego było wzmocnienie statusu rodziny i szerzenie takich tradycyjnych chrześcijańskich wartości rodzinnych, jak jedność rodziny, wierność i wielodzietność.

Festiwal Rodziny w Nowogródku stał się pierwszą w mieście specyficzną „paradą rodzin". Inicjatorem i organizatorem imprezy wystąpił proboszcz miejscowej parafii św. Michała Archanioła ks. Jerzy Żegaryn wraz z parafianami.

Wydarzenie rozpoczęło się Mszą św. Zwracając się do zebranych z kazaniem, ks. Jerzy powiedział: „Rodzina jest odblaskiem Boga Jedynego. Jest na tyle podobna do Niego, na ile zjednoczona. A żeby była jedność, musi być miłość. I to właśnie Bóg daje nam przykład tej miłości".

Po Mszy św., błogosławieństwie i wspólnej modlitwie rodziny wraz z orkiestrą wyruszyły do parku miejskiego, gdzie odbyła się główna część obchodów. Podczas imprezy dzieci miały możliwość pokazać swoje artystyczne i taneczne umiejętności i odpocząć na świeżym powietrzu wraz z rodzicami.

Klerycy wzięli udział w posiedzeniu publicznego klubu dyskusyjnego „Słowodrom"

Alumni Wyższego Seminarium Duchownego w Grodnie na czele z prefektem ks. Witalijem Sidorką odwiedzili obwodową bibliotekę imienia F. Karskiego. 31 maja odbyło się tam spotkanie inteligencji twórczej na temat religii w literaturze i życiu.

Liczni pisarzy, poeci, publicyści, studenci, naukowcy, przedstawiciele różnych wyznań – katolickiego, prawosławnego, żydowskiego – w trakcie dyskusji wypowiadali się odnośnie wielu pytań, związanych z wpływem chrześcijaństwa na sztukę, w tym i na literaturę.

Klerycy podkreślili, że takie spotkania nie tylko wzbogacają wiedzę, ale też kształtują osobowość kapłana, który musi nieustannie dbać o swój rozwój, być mądrym, wykształconym i kompetentnym w wielu sprawach.

Wolontariusze „Caritas-Grodno" zorganizowali święto dla dzieci

W Międzynarodowy Dzień Dziecka życzenia przyjmowali najmłodsi wychowankowie grupy przedszkolnej „Caritas" – dzieci z upośledzeniem umysłowym w PIE „Centrum rozwoju dziecka nr 30 w Grodnie".

Dla chłopców i dziewcząt przygotowano było dużo niespodzianek, wśród których ciekawy program i słodkie prezenty. Główny cel projektu integracyjnego – przyczynić się do socjalizacji dzieci z upośledzeniem umysłowym i pomóc im w uzyskaniu pozytywnych emocji od otaczającego świata.

Organizatorzy wyrazili nadzieję, że podobne imprezy będą odbywać się częściej.

Duszpasterstwo „OPEN" zorganizowało Święto Rodziny

W imprezie wzięły udział dzieci niepełnosprawne i dzieci z trudnościami w rozwoju psychofizycznym, które są obserwowane w Centrum Kształcenia i Rehabilitacji w Grodnie.

Około 40 rodzin zebrało się w majątku „Korobczyce", na terenie którego odbywały się różne konkursy i zabawy. Akcja została zorganizowana dzięki staraniom grupy charytatywnej „Zmartwychwstanie" przy duszpasterstwie młodzieżowym „OPEN". Przeprowadzenie imprezy stało się możliwe dzięki środkom, które zostały zebrane podczas akcji adwentowej „Ciacho za ciacho". Dla każdej rodziny, w tym dla tych, które nie mogły być obecne, wolontariusze przygotowali pakiety socjalne.

Święto Rodziny młodzież katolicka prowadziła już po raz 6.

Ostatni dzień roku akademickiego i 60-lecie kapłaństwa ks. Tadeusza Wyszyńskiego

Minął napięty czas sesji egzaminacyjnej, kiedy klerycy zrobili „rachunek sumienia" odnośnie tego, jak oni wykorzystali dany przez Boga czas na zdobywanie wiedzy i innych wartości duchowych.

W ostatnim dniu roku nauki w seminarium grodzieńskim odbyła się Msza św. w intencji jubilata ks. Tadeusza Wyszyńskiego, który przez wiele lat pomagał alumnom zrozumieć mądrość życiową i towarzyszył im na trudnej drodze do świętości. We Mszy św. wzięli udział biskup grodzieński Aleksander Kaszkiewicz, biskup pomocniczy diecezji Józef Staniewski, wykładowcy i wychowankowie seminarium na czele z ks. rektorem Romanem Raczko, a także liczni goście z różnych zakątków Białorusi i z zagranicy.

Podczas Eucharystii kandydaci do otrzymania święceń diakońskich i kapłańskich złożyli uroczyste deklaracje, w których potwierdzili gotowość przyjęcia tego wielkiego daru i zadania.

W Iwiu odbył się dziecięcy rajd rowerowy

W Dniu Dziecka niezwykłą akcję zorganizował proboszcz miejscowej parafii św.św. Piotra i Pawła Apostołów ks. Jan Gawecki wraz z pracownikami policji drogowej Iwia Andrzejem Aszurkiem i Aleksandrem Szydłowskim.

Około pięćdziesięciu dzieci różnego wieku odpowiedziały na zaproszenie księdza wziąć udział w przejeździe rowerowym do kościoła we wsi Dudy. W punkcie końcowym odbyła się Msza św. w intencji udanego lata i szczęśliwych wakacji. Dzieci podziękowały Matce Bożej za pomyślne zakończenie roku szkolnego, wspominając w swoich modlitwach nauczycieli i rodziców.

W ramach akcji pracownicy policji drogowej przeprowadzili z uczniami lekcję na temat zasad ruchu drogowego.

OGŁOSZENIA

REKOLEKCJE ROZEZNANIA POWOŁANIA

W dniach 11–14 sierpnia
w budynku Wyższego Seminarium Duchownego w Grodnie odbędą się rekolekcje. Ministranci i chłopcy od 14 lat są zaproszeni do przeżywania chwil ciszy oraz ciekawego zastanowienia się nad swoją drogą życiową:
„Do czego mnie powołuje Bóg?".

Udział w rekolekcjach należy zgłosić do 1 sierpnia.
Przyjazd – 11 sierpnia o godzinie 18.00.

Numery kontaktowe:
ks. Walery Bykowski (8-029) 695-24-69,
ks. Andrzej Liszko (8-029) 744-99-61,
telefon seminarium (8-0152) 77-02-34.

ZAPRASZAMY NA KONCERTY CHÓRU „ASSUMPTA" (ŁOTWA)

„Assumpta" – chór mieszany bazyliki w Agłonie, zdobywca Złotego Dyplomu w konkursie muzyki sakralnej w Kownie.

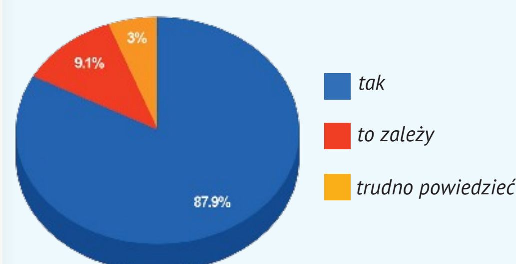
16 czerwca, 19.00 – Msza św. i koncert w kościele pobernardyńskim w Grodnie;

17 czerwca, 18.00 – Msza św. i koncert w kościele Podwyższenia Krzyża Świętego w Hołynce;

18 czerwca, 19.00 – koncert w kościele Zwiastowania Najświętszej Maryi Pannie w Perstuniu.

WYNIKI SONDY

Czy Pan(i) uważa za moralnie złe współżycie małżeńskie po ślubie cywilnym z przed kościelnym?

W kolejnej sondzie interesowało nas zdanie czytelników na temat życia bez ślubu kościelnego. Większość respondentów nie zgadza się na życie tylko w ślubie cywilnym i wypowiada się za tym, że nie jest to zgodne z moralnymi zasadami człowieka wierzącego. Dzisiaj warto poświęcać tej tematyce coraz więcej czasu, gdyż życie małżonków w ślubie kościelnym jest ważne.

Wyniki komentuje ks. Paweł Sołobuda, redaktor naczelny.

KOMENTARZ EKSPERTA

Ks. Paweł Sołobuda

Bardzo interesująca sonda. Tematyka życia małżeńskiego jest zawsze aktualna. Dzisiaj często da się słyszeć wypowiedzi o życiu małżeńskim, o rodzicielstwie, o ślubie kościelnym itd. Przede wszystkim każdemu człowiekowi warto przypomnieć, że Kościół nigdy nie zmieniał swojej pozycji co do życia małżeńskiego. Ślub kościelny powinien zajmować najważniejsze miejsce. Bóg błogosławi mężczyźnie i kobiecie, błogosławi nowej rodzinie. Warto dzisiaj pomodlić się za młode pary, aby zaprosili Boga do swego życia.

W modlitwie wspominamy zmarłych duszpasterzy:

18 czerwca 1954 r. – ks. kan. Antoni Kuryłłowicz, *wik. gen., prob. Grodno;*
19 czerwca 1942 r. – ks. Piotr Orański, *prob. Holszany;*
19 czerwca 1955 r. – ks. abp Romuald Jałbrzykowski, *Metropolita Wileński;*
21 czerwca 1941 r. – ks. Stanisław Staszelis, *prob. Surwiliszki;*
22 czerwca 1941 r. – ks. Stanisław Zubkowicz, *prob. Traby;*
25 czerwca 1939 r. – ks. Tomasz Kaliński, *prob. Międzyrzecze.*

Podczas przygotowania wiadomości wykorzystano strony internetowe: ***grodnensis.by, catholic.by***

„Nie wyście Mnie wybrali, ale Ja was wybrałem...”

Wkrótce krzyż posługi kapłańskiej spadnie na ramiona przyszłych kapłanów

● ciąg dalszy ze str. 1

Każdy z kandydatów złożył przysięgę wierności Chrystusowi i Kościołowi

Na początku Mszy św. ks. biskup Aleksander Kaszkiewicz powierzył kandydatów opiece Maryi – Matki kapłanów. I wezwał wiernych, aby modlili się za Jej wstawiennictwem w intencji wierności tych, którzy przyjmują święcenia.

W homilii hierarcha podkreślił, że posługa kapłańska pochodzi od Chrystusa. „Jezus jest jedynym pośrednikiem między Bogiem i ludźmi, który pragnie, aby wszyscy byli zbawieni i doszli do poznania Prawdy”. To wielkie dzieło polecił Apostołom i ich następcom, wśród których także dzisiejsi kandydaci. „Nie wyście Mnie wybrali, ale Ja was wybrałem, abyście szli i owoc przynosili”, – zwrócił się słowami Jezusa do kandydatów biskup. Ordynariusz podkreślił, że ich misją staje się zbawienie człowieka od śmierci duchowej i przybliżenie mu oblicza Boga.

Hierarcha zwrócił uwagę na to, że powołanie rodzi się w rodzinie, dlatego zawsze bardzo ważna jest atmosfera w „małym kościele”, gdyż „to, co człowiek wynosi z domu rodzinnego, pozostaje z nim na całe życie”. I wyraził wdzięczność rodzicom.

Kandydaci zadeklarowali gotowość do przyjęcia na siebie nowych obowiązków. Ksiądz rektor Roman Rączko uznał ich za godnych poświęcenia. Następnie wierni zaśpiewali Litanię do Wszystkich Świętych, podczas której kandydaci na znak głębokiej pokory leżeli krzyżem przed ołtarzem. Później ksiądz biskup włożył ręce na kandydatów i wzywał Ducha Świętego, aby umocnił ich w posłudze diakonatu i prezbiteratu.

Pod koniec uroczystości neoprezbiterzy i nowo wyświęcony diakon wyrazili wdzięczność wszystkim, którzy byli obok nich na drodze życia. Zabrzmiały następujące słowa: „Każdy z nas, może trochę nieśmiało, ale z wiarą chce powtórzyć za świętym Pawłem apostołem: «za łaską Boga jestem tym, czym jestem, a dana mi łaska Jego nie okazała się daremna» (1 Kor 15, 10)”.

„Dzisiaj patrzę na was z wielką nadzieją, że będziecie wiernymi i świętymi synami naszego Kościoła, niezachwianymi i odważnymi świadkami Chrystusa. Pomimo pokus i trudności, nie bójcie się, Jezus jest zawsze z wami”, – stwierdził biskup.

Święcenia diakonatu i prezbiteratu przyjęli:

Ksiądz Andrzej Skomoroszko *(pochodzi z parafii Znalezienia Krzyża Świętego w Grodnie).*
Ksiądz Paweł Skuba *(pochodzi z parafii Bożego Ciała w Krzemianicy).*
Ksiądz Jan Woroniecki *(pochodzi z parafii Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Mikielewszczyźnie).*
Diakon Eugeniusz Cichon *(pochodzi z parafii Miłosierdzia Bożego w Lidzie).*

Angelina Pokaczajło

O. dr Andrzej Szczupał CSsR

Część II

Zadośćuczynienie Bogu i bliźnim

● ciąg dalszy z poprzedniego numeru

Przy omawianiu zadośćuczynienia Bogu, nie możemy pominąć problemu restytucji czyli naprawienia krzywdy materialnej lub moralnej czy też zgorszenia jakiego doznali nasi bliźni. W przypadku naruszenia dóbr materialnych, należy oddać skradzione przedmioty właścicielowi lub jego spadkobiercy wraz z wszelkim przyrostem czasowym wartości tego mienia. Jeśli nie można odnaleźć prawowitego właściciela to należy przekazać, zgodnie ze wskazaniami spowiednika, całą wartość rzeczy skradzionych na cele charytatywne, dla biednych, lub w inny sposób wyrównać wyrządzoną krzywdę. W przypadku zaś zawinionego naruszenia zdrowia lub spowodowania śmierci należy uregulować wynikłe stąd szkody i straty materialne w formie satysfakcji pieniężnej. Istnieje także obowiązek płacenia alimentów przez ojca na utrzymanie i wychowanie nieślubnego dziecka.

O wiele trudniejsze do naprawienia są krzywdy moralne i zgorszenia. Jeśli kto ma nienawiść, zazdrość, gniew itp. do bliźnich, temu podpowiada Chrystus: „Zostaw swój dar przed ołtarzem, a najpierw idź i pojednaj się z bratem twoim” (Mt 5, 24). Sprawiedliwość domaga się wyrównania strat moralnych, jakie nastąpiły przez zniesławienie, oszczerstwo, obmowy, czy też zgorszenia. Oszczerstwo występuje wtedy gdy źle mówimy o bliźnim w sposób zmyślony, nieprawdziwy, lub podajemy o nim informacje nieprawdzone i niewyjaśnione. Odebranie komuś dobrego imienia, honoru, sławy jest wielką krzywdą wyrządzoną bliźniemu i domaga się restytucji. Należy publicznie odwołać wypowiedzianą nieprawdę o bliźnim i przeprosić poszkodowanego. Podobnie jest w przypadku plotkowania, czyli rozgłaszania o kimś prawdziwych wiadomości, ale takich, które poniżają jego godność. Właściwym sposobem naprawy jest okazanie osobie znieważonej przez plotki dowodów szczególnego szacunku, przeproszenie jej i mówienie o niej dobrze.

Należy także naprawić zgorszenie, czyli danie złego przykładu poprzez wulgarne słowa, czyny nieskromne, pijaństwo lub przez inne niemoralne zachowanie się wobec bliźnich. Mogło to stać się przyczyną czyjegoś upadku moralnego. Przed zgorszeniem surowo ostrzega Chrystus: „Kto by stał się powodem grzechu dla jednego z tych małych, którzy wierzą we Mnie, temu lepiej byłoby kamień młyński zawiesić u szyi i utopić go w głębi morza. (...) Biada człowiekowi przez którego dokonuje się zgorszenie” (Mt 18, 6). Każdy kto stał się sprawcą zgorszenia powinien je naprawić, a więc przyznać się do winy, przeprosić bliźnich i dawać im odtąd dobry przykład. Zgorszenie dane publicznie należy naprawić publicznie, nawet przez środki masowego przekazu.

Pokuta nałożona przez spowiednika jest ściśle powiązana z sakramentem spowiedzi. Dlatego też dopiero jej wypełnienie stanowi zakończenie spowiedzi. Penitent powinien wypełnić pokutę w określonym przez spowiednika czasie. Jednak odkładanie na późniejszy czas może spowodować jej całkowite zapomnienie. Dlatego też zaleca się, aby pokutę wypełnić w miarę szybko po spowiedzi, gdy się jest jeszcze w stanie łaski uświęcającej. Nie ma natomiast obowiązku wypełnienia pokuty przed przyjęciem Komunii Świętej. Można więc zaraz po spowiedzi przystąpić do Komunii Świętej, a następnie rozpocząć wypełnianie zadanej pokuty. Obowiązek ten nigdy nie wygasa, ale tym bardziej zobowiązuje każdego w sumieniu do jak najszybszego jej wypełnienia. Jeśli więc penitent nie jest w stanie wypełnić zadawanej przez kapłana pokuty, wtedy powinien kapłanowi o tym powiedzieć jeszcze w czasie spowiedzi i poprosić o jej zamianę na inną.

Lepiej pytać... niż błądzić

Radio Vaticana

Kiedy sąd kościelny anuluje małżeństwo, oboje małżonkowie mogą zawrzeć nowe małżeństwo, czy tylko ten, kto nie był winny rozpadu rodziny?

Sąd kościelny nie „anuluje” małżeństwa w tym sensie, że „likwiduje” go: może stwierdzić nieważność zawartego małżeństwa, czyli uznać, że jego nie było od samego początku, że sakrament małżeństwa nie był ważny. Dlatego w decyzji sądu nie ma „winnych” i „niewinnych”, nawet jeśli małżeństwo nie istniało „z winy” kogoś z małżonków. Żadnych kościelnych sankcji w tym zakresie, takich jak niemożliwość zawarcia ważnego małżeństwa w Kościele, nie istnieje. Jednak Kościół może poprosić o dodatkowe gwarancje w celu uniknięcia po raz drugi defektu, który zrobił nieważnym poprzedni ślub. Na przykład, jeśli poprzednie małżeństwo zostało uznane za nieważne z powodu braku u jednej ze stron zgody małżeńskiej, która powinna być wzajemna, to przy zawarciu nowego ślubu od tej strony może być wymagana przysięga przed sądem kościelnym, aby uniknąć kolejnej profanacji sakramentu.

Radio Watykańskie

„Miłosierdzia czas do Boga przybliża nas!”

Uczestniki Diecezjalnego Dnia Dziecka wychwalają Pana podczas Mszy św.

Pod takim hasłem w dniu 1 czerwca w Grodnie odbył się VI Diecezjalny Dzień Dziecka. Spotkanie stało się dla chłopców i dziewcząt prawdziwym świętem, podczas którego mogli zobaczyć, że religia to nie tylko Msza św. w kościele, ale też coś fantastycznego, mogli zrozumieć, że w klimacie wiary można też dobrze się bawić.

Diecezjalny Dzień Dziecka tradycyjnie odbył się w parafii Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny i zgromadził w tym roku ponad 2 100 osób. Dzieci wraz ze swoimi kapłanami, siostrami zakonnymi, katechetami i rodzicami przyjechali nie tylko z różnych zakątków Grodzieńszczyzny, ale także z archidiecezji mińsko-mohylewskiej.

Uroczystego otwarcia imprezy dokonał ks. bp Aleksander Kaszkiewicz. Zwracając się do zebranych ze słowem przywitalnym hierarcha podkreślił, że tegoroczny Dzień Dziecka jest także okazją do świętowania jubileuszu 25-lecia diecezji. Biskup również wyraził nadzieję, że dla każdego dziecka święto będzie doskonałą okazją do umocnienia więzi z Chrystusem, który jest najlepszym Przyjacielem chłopców i dziewcząt i idzie z nimi przez całe życie.

Następnie przed wesołą i energiczną publicznością wystąpił dziecięcy zespół „Anioły” z grodzieńskiej parafii Ducha Świętego na Olszance, a później rozpoczął się najważniejszy punkt programu Dnia Dziecka – uroczysta Msza św. pod przewodnictwem ks. bpa Kaszkiewicza. Podczas nabożeństwa z homilią do małych diecezjan zwrócił się ks. Roman Kotlimowski. On zachęcił dzieci, by w swoim życiu zawsze kierowały się miłością i miłosierdziem.

„Miłosierdzie – słowo, które może wiele znaczyć, może też nie znaczyć nic. Wszystko zależy od tego, czy zechcemy je naprawdę usłyszeć i wypowiedzieć, a co najważniejsze zrealizować”, – mówił ks. Roman.

Po Mszy św. dzieci miały czas na wspólną zabawę. Klauni w kolorowych kostiumach oraz zawsze uśmiechnięci animatorzy w bajkowych przebraniach zapewnili doskonałą porcję rozrywki nie tylko chłopcom i dziewczętom, ale również dorosłym. Nie zabrakło też gier, konkursów, pokazów strażackich oraz występów muzycznych i tańców.

W końcowej części imprezy przed zebranymi wystąpili dzieci z parafii Matki Bożej Anielskiej w Grodnie. Mali aktorzy zaprezentowali scenkę – współczesną wersję przypowieści o miłosiernym ojcu i synu marnotrawnym. Także odbył się koncert seminaryjnego zespołu „AVE”.

Podsumowując tegoroczny Diecezjalny Dzień Dziecka ks. Jerzy Martinowicz, pomysłodawca i organizator imprezy, nie krył radości z powodu tego, że to spotkanie cieszy się tak dużą popularnością. „Tutaj dzieci mogą zapoznać się nawzajem, a także ubogacić się pod względem duchowym, ponieważ jest Msza św., krótka katecheza, przedstawienie teatralne. Dlatego każdy może wynieść z tego spotkania coś ważnego dla siebie, co potem przyda się w stawaniu człowiekiem dojrzałym”, – podkreślił ks. Jerzy.

Dzięki staraniom wolontariuszy i animatorów święto dla dzieci było wesołe i interesujące

Kinga Krasicka

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!
Witam wszystkich czytelników rubryki młodzieżowej „Na skrzyżowaniu”. W dzisiejszym numerze pomyślimy nad wskaźnikami wieku, długości i szerokości życia. Zastanowimy się nad szczytem istnienia i przemijaniem czasu.
Naprzód z Bogiem!

Zmierzyć wiek duchowy

Angelina Pokaczajło

CYTAT Z BIBLII: „Chlubą młodzieńców jest ich siła, lecz ozdobą starców jest siwy włos” (Prz 20, 29)
Każdy wiek ma swoje zalety, ma szczególne piękno i wdzięk. Tak więc, każdy okres w życiu człowieka jest równie cenny i znaczący. Zarówno młodym i starszym należy odnosić się do siebie z szacunkiem i zrozumieniem: ktoś jest silniejszy, a ktoś jest mądrzejszy.

INTENCJĄ MIESIĄCA: aby osoby w podeszłym wieku, zepchnięte na margines i samotne znajdowały, również w wielkich miastach, okazje do spotkania i solidarność
Osoby w podeszłym wieku, z reguły, odchodzą z pracy na emeryturę i często pozostają sam na sam ze sobą. Więc jak nigdy wymagają czułości, wrażliwości. Papież Franciszek wzywa świat otoczyć osób starszych uwagą i wesprzeć ich swoją modlitwą.

PRZEDMIOT ROZWAŻAŃ MIESIĄCA: wiek
Nieprzypadkowo pojęcia „wiek” i „wzrastać” mają jednakowy rdzeń (*w języku białoruskim – uw. red.*). Stąd bezpośrednia zależność: z biegiem lat człowiek dąży w górę, na szczyt. Każdy dzień proponuje mu nowe możliwości do tego.
Cyfrowy wskaźnik przypomina człowiekowi, ile czasu już minęło. Ale ważne jest co innego – jak dobrze został wykorzystany wyznaczony przez Boga czas. Należy zdać sobie sprawę, że Najwyższy zmierzył każdemu z nas długość życia, ale tylko od nas samych zależy jej szerokość.

CEL MIESIĄCA: zmierzyć wiek duchowy
Życie duchowe człowieka zaczyna się od momentu chrztu i zależy od indywidualnych czynników rozwoju religijnego: przyjęcia sakramentów, czytania Pisma Świętego, modlitwy, dokonywania dobrych uczynków, itp. Aby określić wiek duszy, musimy poczuć na ile jest ona wypełniona świętością. Przecież wiek nie jest mierzony cyframi, lecz bliskością do Boga.

SPRAWA MIESIĄCA: użyć nawozu do wzrostu duchowego
Aby znacząco przyśpieszyć rozwój duszy, trzeba ją nakarmić. I zrobić to poprzez doskonalenie tego, co najgorzej się otrzymuje. Pomijając trudności, dusza się wzbogaca. I im większe są przeszkody, tym bardziej odczuwalny wzrost wewnętrzny.
Należy rozumieć, że w życiu duchowym nie można stać w miejscu. Więc jeśli człowiek nie rośnie, to znaczy, że się degraduje. Zatrzymać się w rozwoju duchowym niemożliwe.

PIOSENKA MIESIĄCA: „Szanujcie czas”, Nabat
„Każdego dnia trochę się starzejemy...” – zaczyna piosenkę wykonawca. I twierdzi, że człowiek, niestety, nie potrafi docenić czasu. Lata lecą niespokojnie. Czasami je wypełniają „lenistwo, beztroskość i pusty słowny szlam”. „Ile czasu odeszło w niepamięć, spróbuj choć chwilę powrócić. (...) Odrzuć zgiełk i wątpliwości, Chrystusowi poświęć czas”.

KSIĄŻKA MIESIĄCA: „Jak ludzie rosną. Podstawy wzrostu duchowego”, Henry Cloud, John Townsend
W książce są szczegółowo opisane wszystkie składniki i odpowiednie warunki wzrostu duchowego. Wymienione są konkretne kroki, które należy wykonywać, aby wzrastać w duchu i dostrzegać wyników tego w życiu codziennym.
Autorzy mają bogate doświadczenie poradnictwa chrześcijańskiego. Książka jest napisana prostym i zrozumiałym językiem.

OSOBA MIESIĄCA: święty Franciszek

Franciszek Caracciolo urodził się w 1563 roku w Villa Santa Maria (Włochy). Od dzieciństwa wyróżniała go głęboka pobożność. W wieku 22 lat zachorował śmiertelnie i wówczas złożył ślub poświęcenia się Bogu, jeśli wyzdrowieje. Studiował teologię na uniwersytecie w Neapolu. W 1581 roku przyjął święcenia kapłańskie i natychmiast zapisał się do bractwa kapłanów, którego celem było opiekowanie się więźniami i galernikami. Wspólnie z kilkoma podobnymi mu zapaleńcami udał się do pustelni w Camaldoli. Tam dojrzał pomysł założenia nowej rodziny zakonnej. Papież Sykstus V w 1588 roku zatwierdził regułę, a więc i nowy zakon Kanoników Regularnych Mniejszych. Pierwsze placówki powstały we Włoszech i Hiszpanii.
Franciszek zmarł dnia 4 czerwca 1608 roku, pielgrzymując do sanktuarium Matki Bożej w Loreto. Podczas pogrzebu zdarzyło się cudowne uzdrowienie pewnego człowieka ze śmiertelnej choroby. Beatyfikował go papież Klemens XIV w 1770 roku, kanonizował – papież Pius VII w 1807 roku.

Do których świętych zwracać się ze szczególną prośbą o wstawiennictwo w czerwcu?
Św. Franciszek (4 czerwca), św. Paulina (6 czerwca), św. Maksym (8 czerwca), św. Diana (10 czerwca), św. Antoni (13 czerwca), św. Jolanta (15 czerwca), św. Albert (17 czerwca), św. Alicja (21 czerwca), św. Jan (22 czerwca), św. Cyryl (27 czerwca), św. Piotr i Paweł (29 czerwca).

Wszystkie uwagi i propozycje piszcie na adres redakcji lub na adres elektroniczny autora rubryki pokachailo.lina@gmail.com.

Z GŁĘBI SERCA

Jego Ekscelencji Księdzu Biskupowi Antoniemu Dziemiance, czcigodnym Księżom Antoniemu Obuchowskiemu i Antoniemu Porzeckiemu
z okazji Imienin z całego serca życzymy mocy Ducha Świętego na każdy dzień życia i posługi duszpasterskiej, niezawodnej opieki świętego Patrona i wszelkich łask Bożych. Niech każdy dar, który otrzymujecie od Pana, staje się wsparciem na drodze życia.
Apostolat „Margaretka”, Kółka Żywego Różańca, III Zakon świętego Franciszka oraz wierni z par. Teolin

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Janowi Rejszelowi
z okazji Urodzin składamy najserdeczniejsze życzenia. Poprzez nasze modlitwy prosimy Boga miłosiernego, aby wynagrodził Ci mocnym zdrowiem, siłą i niegasnącym zapałem w szczerej i ofiarnej posłudze Bogu i ludziom. Niech Matka Boża Częstochowska nieustannie się Tobą opiekuje, a Duch Święty obdarza swymi obfitymi darami. Szczęść Boże!
Parafianie z Mociewicz

Czcigodny Księże Proboszczu Zdzisławie Pikuła!
Z okazji Jubileuszu urodzin składamy najserdeczniejsze życzenia, połączone z modlitwą. Życzymy obfitych łask Bożych, zdrowia na długie lata, darów Ducha Świętego, nieustannej opieki Matki Bożej, wytrwałości na drodze kapłańskiej, którą wyznaczył Ci Bóg wszechmogący, a także ludzkiej dobroci. Jesteśmy wdzięczni Panu za to, że służy u nas szczery w modlitwie kapłan, który uczy nas być prawdziwymi chrześcijanami i zawsze odnajduje dobre słowo dla każdego człowieka. Zaczarowuje Twa głęboka wiara w Boga, erudycja, inteligentność i ofiarność w pracy duszpasterskiej. Jesteś naszym mądrym nauczycielem duchowym. Dziękujemy za to, że leczysz nasze duszy.
Z modlitwą i wdzięcznością wierni z par. Wniebowzięcia NMP w Działłowie

Czcigodny Księże Zdzisławie Pikuła!
W dniu Twojego Jubileuszu poprzez nasze modlitwy prosimy Boga miłosiernego, aby wynagrodził Ci mocnym zdrowiem, siłą i niegasnącym zapałem w szczerej i ofiarnej posłudze na rzecz Boga i ludzi. Niech Matka Najświętsza otacza Cię swą matczyną miłością i opieką, szczególnie w trudnych chwilach. Dziękujemy Ci za wszystko. Życzymy szczęścia i tylko radosnych chwil w życiu.
Byli parafianie w Wornian

Czcigodnemu Księdzu Igorowi Anisimowowi
z okazji Imienin z całego serca życzymy mocnego zdrowia, pogody ducha na każdy dzień życia i posługi duszpasterskiej, optymizmu oraz niegasnącego zapału wiary, nadziei i miłości. Niech Pan Bóg Ci zawsze błogosławi, a Matka Najświętsza i święty Patron nieustannie się opiekują. Szczęść Boże!
Członkowie Apostolskiego Dzieła Pomocy Duszom Czyśćcowym z Sielawicz

Czcigodnemu Księdzu Antoniemu Filipczykowi
z okazji Imienin z całego serca życzymy wszystkiego najlepszego: mocnego zdrowia, codziennej radości, pogody ducha, realizacji wszystkich planów i zamiarów oraz życzliwych ludzi na drodze życia i pomyślności w pracy duszpasterskiej. Niech Matka Boża i święty Patron opiekują się Tobą każdego dnia, a Bóg wszechmogący otwiera swoje dłonie dla Ciebie i obficie błogosławi.
Członkowie Apostolskiego Dzieła Pomocy Duszom Czyśćcowym z Wołkowyska

Czcigodnym Księżom Pawłowi Skubie, Janowi Woronieckiemu i Andrzejowi Skomoroszce
z okazji otrzymania święceń kapłańskich pragniemy złożyć najserdeczniejsze życzenia błogosławieństwa Bożego w pracy duszpasterskiej, opieki Najświętszej Maryi Panny – Matki kapłanów, obfitych darów Ducha Świętego, żeby otwierać serca ludzkie na Boga, a także zdrowia, pogody ducha, dobrych i serdecznych ludzi.
Młodzież katedralna

Czcigodny Ojcze Janie Osipowicz!
W dniu Jubileuszu życzymy Ci zdrowia i sił tak niezbędnych podczas posługi kapłańskiej. Niech Twe serce nadal będzie otwarte na potrzeby innego człowieka, a na twarzy zawsze lśni uśmiech. Życzymy błogosławieństwa Bożego, radości i szczęścia. Bądź wspaniałym przykładem kapłaństwa Chrystusowego!
Wdzięczni wierni z par. Wniebowzięcia NMP, Lida-Industrialny

Czcigodnemu Księdzu Igorowi Anisimowowi
z okazji Imienin za pośrednictwem świętego Antoniego wypraszamy mocnego zdrowia, radości, wszelkich łask Bożych, cierpliwości i wytrwałości na drodze kapłańskiej. Niech Matka Boża nieustannie się Tobą opiekuje, a Duch Święty obdarza obfitymi darami.
Parafianie z kośc. Niepokalanego poczęcia NMP, Słonim

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Antoniemu Kozłowskiemu
z okazji Imienin przesyłamy szczere życzenia i wyrazy wdzięczności. Dziękujemy za dobroć i życzliwość, otwarte serce i czułość, którymi obdarzasz ludzi. Niech Matka Boża, święty Patron i Anioł Stróż opiekują się Tobą i pomagają w pełnieniu posługi. Jesteśmy wdzięczni Bogu za to, że posłał nam Ciebie.
Z modlitwą wierni ze w. Malinowaja

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Antoniemu Porzeckiemu
z okazji Imienin przesyłamy serdeczne życzenia. Niech każdy dzień życia i posługi kapłańskiej będzie szczęśliwy i błogosławiony, niech Bóg obdarzy długim życiem w zdrowiu i zawsze wspiera w trudnych chwilach, a Matka Boża otula swą macierzyńską miłością i opieką. Szczęść Boże!
Rycerstwo Niepokalanej oraz Krąg adoracji

Czcigodnej Siostrze Antonii
z okazji Urodzin i Imienin składamy moc najserdeczniejszych życzeń: zdrowia, ciepłych słonecznych dni, obfitych darów i łask od Pana Boga, opieki Najświętszej Maryi Panny oraz życzliwych ludzi obok.
Wierni z par. Przemienienia Pańskiego w Brzostowicy Wielkiej

Czcigodnej Pani Irenie Pawłowicz
z okazji Urodzin składamy serdeczne życzenia mocnego zdrowia, opieki Matki Bożej i błogosławieństwa Ducha Świętego. 100 lat!
Z szacunkiem uczniowie, Lola

Czcigodnemu Księdzu Antoniemu Chańce
z okazji Imienin z całego serca życzymy dobrego zdrowia, nieustannej opieki Matki Bożej i świętego Patrona, jak najwięcej darów od Ducha Świętego oraz dobrych i życzliwych ludzi obok. Niech Bóg błogosławi na każdy dzień.
Chór kościoła pobernardyńskiego

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Zenonowi Romejce
z okazji uroczystości Najświętszego Serca Pana Jezusa, Dnia Świętości Kapłanów, składamy serdeczne życzenia. Życzymy, aby Matka Boża i Jezus miłosierny Tobą się opiekowali, a Patron święty zawsze był obok. Dziękujemy za dobre otwarte serce, czułość do ludzi i mądre pouczania. Jesteśmy bezgranicznie wdzięczni Bogu za takiego proboszcza, a Twoim rodzicom – za syna kapłana.
Parafianie z Ostryny

Czcigodnemu Księdzu Proboszczowi Witalijowi Czurganowi
z okazji Urodzin z całego serca życzymy błogosławieństwa Bożego. Niech każdy dzień życia będzie pełny zdrowia, szczęścia i radości. Niech Duch Święty oświeca i prowadzi Bożymi ścieżkami, Matka Najświętsza opiekuje się Tobą, a trud na niwie Pana przynosi bogate owoce. Szczęść Boże!
Z modlitwą i wdzięcznością parafianie z Juraciszek

Czcigodny Księże Kanoniku Janie Pieciun!
Z okazji Imienin z całego serca życzymy, żeby Bóg obdarzył Cię zdrowiem, siłą, radością. Niech Jezus Chrystus opiekuje się Tobą i przytuli do swego serca, Duch Święty niech wzmacnia duszę i ciało, Matka Boża, opiekunka kapłanów, nigdy nie opuszcza Ciebie, a święty Patron nieustannie pomaga w każdym dniu życia. Szczęść Boże!
Kółka Żywego Różańca z Grodna

Szanownym Siostrom Alinie Łukowskiej, Leonardzie Jarmusik i Czesławie Krzywickiej
z okazji Urodzin z całego serca życzymy mocnego zdrowia, sił, radości, życzliwych ludzi obok oraz obfitych darów Ducha Świętego. Niech Matka Boża nieustannie się Wami opiekuje i strzeże w różnych sytuacjach życiowych, a Opatrzność Boża czuwa nad Wami każdego dnia.
Apostolat „Margaretka”, Kółka Żywego Różańca, III Zakon świętego Franciszka oraz wierni z par. Teolin

Czcigodnemu Księdzu Romanowi Jałowczykowi
z okazji Urodzin życzymy wszelkich łask Bożych, zdrowia, pomyślności, pogody ducha, błogosławieństwa w posłudze kapłańskiej i życzliwych ludzi obok. Niech każdy dzień będzie napełniony radością Bożą i opieką Matki Najświętszej.
Byli parafianie z Nowijanki

Czcigodnemu Księdzu Janowi Rejszelowi
z okazji Urodzin i Imienin składamy wiązankę najpiękniejszych życzeń. Życzymy zawsze być pełnym światła i mocy Ducha Świętego. Niech Dobry Bóg wynagradza Ci wszelkimi łaskami na długie lata, smutek niech omija, a życie płynie w radości. Dziękujemy za pracę, troskę i uwagę. Życzymy, abyś i nadal prowadził nas do Pana!
Parafianie z Żołudka, ul. 70 lat Października

Składam wyrazy szczerej wdzięczności wszystkim, którzy się przyczynili do organizacji Diecezjalnego Dnia Dziecka:
Księdzu Biskupowi Aleksandrowi Kaszkiewiczowi, Księdzu Jerzemu Martinowiczowi, Siostrze Marlenie i wszystkim wiernym,
którzy gościnnie przyjmowali nas w swojej parafii Grodno--Południowy. Impreza została zorganizowana na wysokim poziomie. Nikt nie pozostał bez uwagi. Cieszyliśmy się bardzo, widząc radość w oczach naszych dzieci. Jest no największe szczęście dla nas.
Babcia Danika

Czcigodnej Siostrze Antonii Szejgierewicz
z okazji Imienin składamy serdeczne życzenia. Niech miłosierny Bóg wynagrodzi Ciebie mocnym zdrowiem, siłą, wytrwałością i niegasnącym zapałem w oddanej posłudze Bogu i ludziom, Matka Boża Kongregacka ukryje Cię swoim płaszczem i ciepłem swojego serca, łaską i dobrocią, a Duch Święty rozjaśnia drogę, którą kroczymy wraz z Tobą. Dziękujemy za dobre serce, życzliwość, modlitwy i cierpliwość do nas. Życzymy radosnych chwil w tym dniu. Niech Bóg miłosierny błogosławi Twojej mamie i całej rodzinie.
Z wdzięcznością wierni z Porozowa

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i łączenia życzeń

Gazeta religijno - informacyjna Diecezji Grodzieńskiej **Słowo życia;** Red. naczelny **ks. Paweł Sołobuda;** założyciel: **Grodzieńska Diecezja Rzymskokatolicka**; rok założenia **1997**; cert. rej.: **№7162** Wydawca: **Kuria Diecezji Grodzieńskiej;**
Redakcja gazety: **Grodno 230025, ul. K. Marksa 4;** Jerzy Ławysz, Angelina Pokaczajło; tel. 152/ 756438; e-mail: **slowo.grodnensis@gmail.com.; http://www.slowo.grodnensis.by;**
Druk: **ГАУПП«Гродзенская друкарня»,** ЛП 02330/39 от 27.03.2014 г.; Grodno 230003, ul. Poligrafistów 4; nr zam. 2919; nakład: 4300; objętość gazety: 2 ark. druk.; jakość druku odpowiada jakości przedstawionych matryc; cena dowolna